

# Uit eten in de DDR

Een Oost-Berlijnse pizzeria heeft de klok teruggedraaid

Achtergrond - 15 augustus 2003

(15 augustus 2003) "Achtung! Sie verlassen jetzt die Bundesrepublik Deutschland und betreten besetztes Gebiet!". Pizzeria [Osseria](#) in de Langhansstraße in Oost-Berlijn is vermoedelijk het enige restaurant in heel Duitsland, dat zijn gasten bij binnenkomst welkom heet met een waarschuwingssignaal dat nog afkomstig is van de voormalige Duits-Duitse grens. Er is ook geen sprake van dat het bord hier per ongeluk verzeild is geraakt, integendeel: het gehele restaurant is doelbewust ingericht met spullen uit de [DDR](#).

Een restaurant dat tracht in alle opzichten de DDR in herinnering te roepen, appelleert dat niet gewoon aan [Ostalgie](#), het gevoel van veel voormalig Oost-Duitsers, dat vroeger 'niet alles slecht was'? Op de menukaart valt bijvoorbeeld te lezen: "Es liegt uns fern, die Ost-Zeiten zu verherrlichen, aber wir sind der Meinung, daß man 40 Jahre Geschichte nicht so einfach vergessen darf". Dat klinkt in de verte toch een beetje als de zinsnede waarmee menig *Ossi* vandaag de dag zijn zwanenzang op de DDR pleegt te beginnen: "Natuurlijk wil ik de Muur niet terug, *maar...*". Ansmann: "Vooruit, het is voor een deel *Ostalgie*, maar de spullen die je hier ziet, vormden voor veel mensen dan ook jarenlang een deel van hun leven. Een boel *Ossis* die hier voor het eerst komen, zijn aangenaam verrast. Ze herkennen spullen van vroeger, en dat roept herinneringen op. Dat kan emotioneel zijn".

Het hoeft weinig verbazing te wekken dat Ansmann positieve gevoelens koestert ten opzichte van de *Ostwelle* die Berlijn deze zomer lijkt te overspoelen. "Alle aandacht voor de DDR komt voort uit een behoefte van veel mensen om datgene terug te zien, wat onherroepelijk verdwenen is. Men wil het goede herinneren. Mijn restaurant wekt die herinneringen weer op". Kortom, een Oost-Berlijnse pizzeria als opvangtehuis voor ontheemde *Ossis*? Dat gaat Ansmann, zelf afkomstig uit de DDR, echter te ver: "Ik wil de *Ossis* geen nieuwe *Heimat* verschaffen! Ik wil ook geen politieke boodschap uitdragen". De overdaad aan [Ostproducte](#) in het restaurant moet duidelijk maken, dat men de soms moeizame omgang met het verleden ook weer niet te ernstig moet nemen. Een dergelijk, relativerend geluid vormt een welkome afwisseling op de krampachtige toon waarop in Duitsland meestal over het eigen verleden wordt gediscussieerd.

Aan de andere kant: dreigt het restaurant daarmee niet door te slaan naar de andere zijde, namelijk een ridiculisering van de DDR? Ansmann: "Daar ben ik helemaal niet bang voor. Het enige nadeel zou kunnen zijn dat sommige mensen denken dat ik dit concept louter uit zakelijk oogpunt heb bedacht. Maar dat is niet waar". En dan zijn er natuurlijk ook nog de *Ossis* die een grote afkeer hebben van alles dat überhaupt aan het leven in de DDR doet denken, omdat zij destijds bijvoorbeeld ten prooi zijn gevallen aan de staatsterreur. Heeft Ansmann geen negatieve reacties op haar initiatief ontvangen? "Er zijn mensen langsgekomen om hun ongenoegen te uiten. Zij willen niet aan de DDR worden herinnerd. Maar dat was slechts een handjevol mensen".

Tot slot: hoe staat het met de reacties van de *Wessis*, de inwoners uit het Westen van de Bondsrepubliek die, vanwege hun vermeende gevoelens van 'superioriteit', in het Oosten dikwijls als *Besserwessis* worden gehekeld? Reageren zij niet honend op zoveel vertoon van DDR-relikwieën? Als men Ansmann mag geloven, blijkt dat in de praktijk bijzonder mee te vallen. "De meeste *Wessis* reageren betrekkelijk kalm. Zij hebben natuurlijk ook al een beeld van de DDR. Het komt vrijwel nooit voor, dat iemand uit het Westen hier de DDR bespot". Zou dat betekenen dat de [Mauer im Kopf](#), precies 42 jaar na de bouw van de Berlijnse Muur, langzaam aan het verdwijnen is? Dat lijkt wat al te optimistisch. Vast staat echter, dat *Ossis* en *Wessis* bij *Osseria* gezamenlijk terecht kunnen voor een DDR-pizza.

Mark Schenkel is student Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en schrijft regelmatig artikelen voor het Duitslandweb. Momenteel studeert hij aan de [Humboldt Universität](#) in Berlijn.

*Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).*

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2388/uit-eten-in-de-ddr>